discovered. The 10.25 wide N end of the 0.8–1 m thick foundation of the suspected town hall was discovered in trenches 1 and 2 (Figs. 1–2). Ten disturbed 17th–18th-century burials were found in test pits 14 and 38 and in trench 3 (Figs. 3–5). The discovered old cemetery can be ascribed to the graves in the churchyard of the Alytus church or the Church of St George that was built in 1524 (Fig. 6).

EIŠIŠKĖS

Linas Girlevičius

Žvalgomieji tyrinėjimai Bažnyčios gatvėje 8

2010 m. rugpjūčio mėn. atlikti žvalgomieji tyrinėjimai sklype Eišiškių mieste, Bažnyčios g. 8 (Šalčininkų r.). Sklypas patenka į valstybės saugomą Eišiškių (UK 17079) teritoriją, yra miesto Š dalyje, vadinamoje Jurzdika. Jurzdikoje archeologiniai tyrimai iki šiol nebuvo atliekami. Eišiškių mieste archeologiniai tyrimai pirmą kartą atlikti 2009 m. (*ATL 2009 metais*, V., 2010, p. 323–352, 498). Šiame sklype yra jau anksčiau pastatyti pamatai naujam pastatui. Planuojamų tolesnių statybinių darbų zonoje atlikti žvalgomieji tyrinėjimai. Iškasti 3 2x2 m dydžio šurfai ištiriant 12 m^2 plotą. Kultūrinio sluoksnio storis tirtose vietose yra 35–60 cm. Tyrimų metu dviejuose šurfuose surasti XX a. pradžia – I puse datuojamo akmenų grindinio fragmentai (1–2 pav.). Tai veikiausiai buvusio įvažiavimo į sklypą arba skersgatvio liekanos. Visuose šurfuose aptikta XIX a. pabaiga – XX a. I puse datuojamų archeologinių radinių. Vidurinėje sklypo dalyje tirtame šurfe 2, buvusio augalinio paviršiaus

1 pav. šurfo 3 vaizdas į PR. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 1. View of test pit 3 from the SE.

2 pav. Šurfe 3 aptiktas akmenų grindinys. L. Girlevičiaus nuotr.

Fig. 2. The stone paving from test pit 3.

lygyje surastos kelios XV–XVI a. datuojamos keramikos šukės. Šie radiniai traktuojami kaip atsitiktiniai, o minimo laikotarpio kultūrinis sluoksnis sklype veikiausiai nėra susiformavęs. Radiniai perduoti LNM.

The field evaluation at Bažnyčios Street 8

An evaluation was conducted in the N part of the city of Eišiškės (South Lithuania). The earliest finds discovered during it were sherds of black ceramics dating to the 15th–16th centuries. Finds dating to the late 19th – first half of the 20th century were discovered in all three test pits. Stone paving, the remains of an alley or courtyard entrance dating to the early – first half of the 20th century, were discovered in two test pits (Figs. 1–2).

YLAKIAI

Roma Songailaitė

Ylakių miestelio S. Dariaus ir S. Girėno gatvės žvalgomieji tyrimai

2010 m. rugpjūčio mėnesį Ylakiuose, S. Dariaus ir S. Girėno gatvėje (Skuodo r., Ylakių sen.) buvo vykdomas projektas „0,4 kV oro linijos „L–300“ iš transformatorinės Y–518 keitimas į 0,4 kV elektros kabelių linijas“. Trasa buvo tiesiama Ylakių pagrindinės S. Dariaus ir S. Girėno gatvės P puse, nuo Kaštonų gatvės iki turgavietės. Bendras trasos ilgis apie 400 m, plotis 40 cm, gylis iki 1,1 m. Elektros trasos vieta pateko į Ylakių miestelio istorinės dalies (UK 17083, UV14) teritoriją (1 pav.), kurioje saugomas gatvių tinklas, aikštės planas ir tūrinė kompozicija, datuojama XVI a. II puse – XX a. I puse. Ylakiuose iki šiol jokie archeologiniai tyrimai nevykdyti.

Ylakių miestelis yra prie plento Skuodas–Mažeikiai, 20 km į R nuo Skuodo. Ylakių kaimas pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose paminėtas 1568 m. Jokūbo Laskovskio sudarytame Grūstės valsčiaus inventoriuje. Anot A. Miškinio, Ylakių kaimas dar minimas ir 1583 m. bei 1596 m. Skuodo valsčiaus inventoriuje. Jame nurodyta Marko Ylokaičio, Skuodo ir Grūstės pavietininko (*ponamiestnik*) pavardė. Tarp 1599 m. kaimo gyventojų yra ir Ylakio vardas (pavardė). Tad nuo šių asmenų protėvių vardų gyvenvietė veikiausiai ir pavadinta. XVI a. II pusėje Ylakiai, kaip ir kiti valakiniai kaimai, buvo linijinio plano – didžioji dalis namų buvo išsidėstę palei vieną gatvę. Dar nenustatyta, kurioje dabartinio miestelio dalyje XVI a. būta Ylakių kaimelio. Manoma, kad tuo laiku Ylakiai galėjo kurtis palei kelią Seda–Skuodas. Spėjama, kad Ylakiai į miestelį išaugo po to, kai sunyko ar per karus buvo sunaikintas netoliese Erkšvos kaimo teritorijoje arba toje pat vietoje buvęs Bareikių miestas. Skuodo dvaro inventoriuje 1647 ir 1684 m. Ylakiai vis dar vadinami kaimu. A. Miškinis nurodo, kad 1684 m. Skuodo inventoriuje Ylakiai vadinami kaimu, kuriame gyveno 47 ar 48 šeimos, veikė karčema (nuomojo žydas). Kaimavietėje buvo ir bažnyčios sklypas, bet apie jame stovėjusį pastatą neužsimenama. Yra nuomonių, kad Leonas Sapiega, 1625 m. tapęs Skuodo dvaro savininku, netrukus Ylakiuose pastatydino pirmąją medinę Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai titulo filijinę bažnyčią. 1701 m. pastatyta nauja bažnyčia, kuriai Aleksandras Sapiega 1709 m. davė 1,5–2 valakus žemės ir 9 900 auksinų. 1708 m. minimas Ylakių dvaras ir jame buvusi plytinė. 1725 m. Ylakių vaitystės inventoriuje kaimavietė vadinama miesteliu, kuris turėjo 48 valakus, 20 margų, 24/2/3 rykščių žemės. Anot A. Miškinio, tuomet